

TROBENTA

Umetniška gimnazija – glasbena smer;
modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri – glasbena smer; modul B:
petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: trobenta

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Mag. Mateja Bajt, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jože Bogolin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Matjaž Emeršič, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Gregor Gorenšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Liza Hawlina, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Anja Ivec, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matjaž Jevšnikar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Valerija Kamplet, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Simon Klavžar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Uroš Košir, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jože Kotar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Janez Pincolič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Robert Prednik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Lev Pupis, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Dejan Rihtarič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jože Rošar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Metod Tomac, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Rok Vilhar, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Rok Volk, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matej Zupan, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-trobenta_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [260105475](#)

ISBN 978-961-03-1283-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

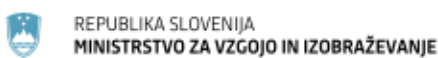
Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt trobenta za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu trobenta za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtnice, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagmam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 11

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 14

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

1. LETNIK 21

Tehnične in melodične prvine 21

Etude 24

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 26

Ciklična dela..... 28

Skladbe slovenskih skladateljev 30

2. LETNIK 32

Tehnične in melodične prvine 32

Etude 34

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 36

Ciklična dela..... 38

Skladbe slovenskih skladateljev 40

3. LETNIK 42

Tehnične in melodične prvine 42

Etude 44

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 46

Ciklična dela..... 48

Skladbe slovenskih skladateljev 50

4. LETNIK 52

Tehnične in melodične prvine 52

Etude 54

Skladbe 19., 20. in 21. stoletja 56

Ciklična dela..... 58

Skladbe slovenskih skladateljev 60

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH62

1. letnik..... 62

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE..... 62

ETUDE 62

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 62

CIKLIČNA DELA..... 63

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 63

2. letnik..... 63

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE..... 63

ETUDE 64

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 64

CIKLIČNA DELA..... 65

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 65

3. letnik..... 65

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE..... 65

ETUDE 66

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 66

CIKLIČNA DELA..... 66

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 67

4. letnik..... 67

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE..... 67

ETUDE 67

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA 68

CIKLIČNA DELA..... 68

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV 69

PRILOGE70

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Predmet trobenta je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije modul B, petje - instrument. Na ravni srednjega izobraževanja skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje glasbene talente, jim omogoča pridobitev temeljnih glasbenih znanj ter nadgradnjo njihovega praktičnega in teoretičnega znanja. Dijak razširja estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja ter razvija kritično-analitični odnos do glasbenega dela. Pri tem oblikuje lasten odnos do glasbenega dela od začetne stopnje branja notnega zapisa do končne uresničitve. Predmet navaja dijaka na samostojno delo in iskanje ustreznih rešitev v okviru tehnično-muzikalnih zahtev. Pri tem dijak oblikuje lasten glasbeno-predstavni svet in spoznava proces glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja ter zna kritično presojeti svoj napredek in znanje. Pridobljena znanja in kompetence so dobra osnova za dijakov splošni razvoj v nadaljnjem izobraževanju in delu. Dijak s pridobljenim strokovnim znanjem v svojem okolju in širše aktivno pripomore k razvoju kulture na različnih področjih.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udeležanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Učitelj ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijaka in njegovih interesov avtonomno izbira glasbene vsebine (šole in tehnike, etude, koncerti, sonate, druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev) z namenom razvoja dijakove glasbene nadarjenosti ter poglobljanja njegove muzikalnosti, glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj.

Učitelj prevzame odgovornost za izbiro ustreznega programa, s katerim se dijak predstavlja na nastopih in ocenjevanjih znanja.

Dijak prav tako razvija odgovornost za svoje znanje in veščine: v povezavi z učnim načrtom in standardi znanja oblikuje lastne cilje; razvija sposobnosti za načrtovanje učenja; usvaja ter oblikuje strategije za doseganje zastavljenih ciljev; ob sistematični vadbi razvija delovne navade in odnos do dela; spremlja in samostojno vrednoti uspešnost svojega napredka v skladu z zastavljenimi cilji. Na nastopih predstavlja svoje ustvarjalne in poustvarjalne dosežke. Aktivno se vključuje v komorne skupine, zборе in druge skupne projekte, v katerih se navaja na medsebojno umetniško sodelovanje ter razvija sposobnosti komunikacije, samoiniciativnost in podjetnost. Vključuje se v domača in mednarodna šolska partnerstva ter ob koncu šolanja dosega predpisano znanje za nadaljevanje študija.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pri načrtovanju napredka dijaka je ključen individualni pristop, ki upošteva dijakove sposobnosti in njegovo predznanje. Učitelj naj pozornosti usmeri k čim bolj poglobljenemu obvladovanju osnovnih tehničnih prvin. Osnovno vodilo učitelja naj bo izkazana kvaliteta, nikakor ne pretežka literatura, ki jo dijak obvlada s težavo in nepopolno. Predlaga se kombiniranje različnih glasbenih zbirk oz. metod, s premišljenim izborom literature. Osnovno vodilo za napredovanje težavnosti naj bo lep in čist ton, dobra intonacija in nadzorovan tempo. Učitelj naj pretežno snov izpušča in se na njo vrača, ko dijak obvlada vse temeljne prvine pravilne tehnike igranja, ki so potrebne za uspešno izvedbo.

Učitelj dijaka pripravi na nastope; to vključuje tako temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko pripravljenost skladbe kot tudi psihofizično pripravo. Nastopu naj vedno sledi analiza, z rešitvami za izboljšave. Naloga učitelja je, da se prepriča, da dijak razume njegova navodila. Pomembno je, da dijak aktivno sodeluje pri analizi in morebitnih predlogih za izboljšave in hitrejši napredek.

Dijak naj svoj napredek pospeši in obogati s pomočjo uporabe moderne tehnologije (snemanje lastnega igranja, kvalitetni posnetki, spremljave, uglaševalec, metronom ...) in tudi s pomočjo modernih didaktičnih pripomočkov (dihalni balon, respirator, berp, dit ...). Velik poudarek naj bo na obisku čim več glasbenih in drugih umetniških dogodkov, ki bodo pomembno sooblikovala glasbeno predstavo pri razvoju kariere posameznega dijaka.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelka *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),

- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov,
- kulture, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov se omogoča učitelju avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pri individualnem pouku trobente je individualizacija temeljni didaktični princip: učitelj cilje, vsebine, tempo in načine izkazovanja znanja sproti prilagaja posameznemu dijaku ter napredku, ugotovljenemu s formativnim spremljanjem (nameni učenja, jasni kriteriji uspešnosti, sprotna povratna informacija, samovrednotenje in vrstniška povratna informacija). Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri glasbenih dejavnostih: izvajanje, poslušanje in ustvarjanje. Pojem diferenciacija smiselno uporabljamo v skupinskih kontekstih (komorna igra, orkester), kjer učitelj v isti učni situaciji diferencira vloge, zahtevnost in podporo glede na različne zmožnosti dijakov.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri komorni igri, v vokalno-instrumentalnih sestavih, v orkestrih, pri korepeticijah. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka in zgodovine glasbe uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju bolj kakovostni izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini, pri projektnem in raziskovalnem delu.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Individualni pouk instrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj dva učitelja, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop

1. LETNIK:

- » Razložena durova in molova harmonična lestvica v obsegu dveh oktav; razloženi akordi; dominantni in zmanjšani razloženi septakord.
- » Dve etudi, od teh ena melodičnega in ena tehničnega značaja.
- » Najmanj dva stavka iz praviloma obdobja baroka* (priporoča se izvajanje na pamet).
- » Skladba iz obdobja 19., 20. ali 21. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja.

*Za zaključni nastop se izvaja poljubno ciklično delo (koncert, sonata ali suita).

2. LETNIK:

- » Razložena durova in molova harmonična lestvica v obsegu dveh oktav; razloženi akordi; dominantni in zmanjšani razloženi septakord.
- » Dve etudi, od teh ena melodičnega in ena tehničnega značaja.
- » Najmanj dva stavka iz praviloma obdobja baroka* (priporoča se izvajanje na pamet).
- » Skladba iz obdobja 19., 20. ali 21. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja.

*Za zaključni nastop se izvaja poljubno ciklično delo (koncert, sonata ali suite).

3. LETNIK:

- » Razložena durova in molova harmonična lestvica v obsegu dveh oktav; razloženi akordi; dominantni in zmanjšani razloženi septakord.
- » Dve etudi, od teh ena melodičnega in ena tehničnega značaja.
- » Najmanj dva stavka iz praviloma obdobja baroka* (priporoča se izvajanje na pamet).
- » Skladba iz obdobja 19., 20. ali 21. stoletja ali skladba slovenskega skladatelja.

*Za zaključni nastop se izvaja poljubno ciklično delo (koncert, sonata ali suite).

4. LETNIK:

- » Ena etuda poljubnega značaja.
- » Koncert ali sonata iz praviloma obdobja baroka* (priporoča se izvajanje na pamet).
- » Skladba iz obdobja 19., 20. ali 21. stoletja.
- » Skladba slovenskega skladatelja.

*Za zaključni nastop se izvaja poljubno ciklično delo (koncert, sonata ali suite).

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti, ki jih dijak dosega v okviru pouka.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika. (1.1.2.2)
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi. (1.1.4.1)

- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. **SC** (1.1.5.1)
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje. **SC** (1.3.1.1)
- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst. **SC** (1.3.2.1)
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. **SC** (1.3.4.1)
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje. **SC** (1.3.4.2)
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto. **SC** (1.3.5.1)

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem. **SC** (2.1.1.1)
- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov. **SC** (2.1.3.1)
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv. **SC** (2.2.2.1)
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost. **SC** (2.4.2.1)

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje **SC** (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje. **SC** (3.1.2.2)
- » Glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost **SC** (3.1.4.1) in sprostitve. **SC** (3.2.3.2)
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti **SC** (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja **SC** (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja. **SC** (3.2.4.1)
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja **SC** (3.3.2.1) in sodelovalne veščine. **SC** (3.3.3.1)

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi **SC** (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo. **SC** (4.2.1.1), **SC** (4.3.1.1), **SC** (4.3.2.1)
- » Upravlja svojo digitalno identiteto. **SC** (4.2.6.1)
- » Prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati. **SC** (4.5.1.1)

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov. **SC** (5.1.2.1), **SC** (5.3.1.1)
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev. **SC** (5.3.5.2)
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju. **SC** (5.3.5.3)

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemljanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Gljučni cilji po področjih skupnih ciljev* (spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqii1>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letniku je glavni poudarek na pravilni tehniki igranja. Učiteljeva naloga je, da dijak spozna in razume pomen igranja na pravilen tehnični način kot pogoj za uspešen napredek v naslednjih študijskih letih. Učni načrt za posameznega dijaka naj bo izdelan individualno, z upoštevanjem dijakovega predznanja, njegovih sposobnosti in morebitnih drugih omejitev. Snov naj ne bo pretežka. Poudarek je na kvalitetni izvedbi in osnovnih prvinah, kot so: lep in čist ton, kvalitetna artikulacija, doslednost pri upoštevanju teksta, izraženo fraziranje in muziciranje ter čista intonacija.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak mora za uspešen prehod v višji letnik predelati vsaj 10 etud melodičnega značaja in 10 etud tehničnega značaja.

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : razvija pravilno držo telesa in trobente;
SC (3.2.1.1)
- : utrjuje pravilen nastavek;
- : razvija pravilno tehniko dihanja;
- : spoznava osnovne prvine igranja na trobento, kot so: fraziranje in vodenje tona, tehnika prepihanja alikvotnih tonov, različni artikulacijski načini ...;
- : razvija izvajalsko fleksibilnost;
- : širi tonski obseg in dinamični razpon;
SC (3.3.2.1)
- : redno izvaja melodične vokalize;
- : izvaja raznovrstne lestvične vaje v različnih artikulacijskih načinih in tempih;

○: igra razloženo durovo in molovo harmonično lestvico v obsegu dveh oktav, razložene akorde ter dominantni in zmanjšani razloženi septakord. Razložene lestvice se izvajajo v zmernem tempu v šestnajstinkah.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » obvlada pravilno držo telesa in trobente;
- » obvlada pravilen nastavek;
- » izkaže pravilen vdih in izpih (vodenje tona);
- » izkaže prepihovanje alikvotnih tonov in izvajalsko fleksibilnost v srednji tonski legi;
- » izkaže obvladovanje melodičnih vokaliz;
- » izkaže osnove dinamičnih kontrastov;
- » zaigra različne artikulacijske načine;
- » izkaže osnovno tehnično znanje v vseh tonalitetah;
- » zaigra razloženo durovo in molovo harmonično lestvico v obsegu dveh oktav, razložene akorde ter dominantni in zmanjšani razloženi septakord. Razložene lestvice se izvajajo v zmernem tempu v šestnajstinkah.

TERMINI

◦ preponsko dihanje ◦ alikvotni toni ◦ tonalnost (sistem dur, mol) ◦ gradnja akordov ◦ dinamični kontrasti

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Redna vadba priporočenih tehničnih in melodičnih prvin je v 1. letniku srednješolskega glasbenega izobraževanja ključnega pomena. Dijak naj dosledno zasleduje cilje kot so dosledno upoštevanje teksta, čistost tona in artikulacije, pravilne vezave in točna intonacija. Poudarek je na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe. Dijak naj napreduje na višji težavnostni nivo šele potem, ko dovolj dobro obvlada snov. Dijaka se vzpodbuja, da si pri napredku na tehnično-melodičnem področju pomaga s številnimi didaktičnimi pripomočki, kot so: dihalni balon, pripomočki za dihanje in izpih, respirator, berp ...

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » pravilna drža in pozicija telesa,
- » čistost tona in točna intonacija.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : spoznava glasbene izraze in agogične oznake;
- SC (1.1.2.1)
- : spoznava različne artikulacijske načine;
- : spoznava in pomni različne ritmične vzorce;
- : razvija sposobnost branja z lista (a prima vista).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično spretnost;
- » obvlada različne ritmične vzorce;
- » izkaže sposobnost branja z lista;
- » izkaže razumevanje glasbenih izrazov in agogičnih oznak;
- » izkaže različne artikulacijske načine.
- » **zaigra etude različnih značajev.**

TERMINI

- različni artikulacijski načini ◦ dinamični razpon ◦ skoki ◦ prehodi med registri ◦ prepihovanje in vezave
- fraziranje ◦ branje z lista (a prima vista)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnejšem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri študiju s posnetki, spremljavami in drugimi pripomočki;
- » vadba z metronomom;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvedbe,
- » kvaliteta izvedbe,
- » tonska ustreznost izvedbe,
- » tehnična ustreznost izvedbe.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spoznava novejša glasbeno obdobje;
- : ob izvajanju skladb iz 19., 20. in 21. stoletja razvija tehnične spretnosti igranja trobente ter muzikalno izražanje;
- : spoznava sodobni slogovni zapis;
- SC (1.1.2.1)
- : spoznava uporabo različnih dušilcev in drugih pripomočkov za ustvarjanje posebnih zvočnih odtenkov;
- : spoznava različne glasbene stile in značaje.
- SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnične spretnosti in muzikalno izražanje pri izvajanju skladb iz različnih glasbenih obdobj;
- » izkaže razumevanje modernega slogovnega zapisa;
- » obvlada uporabo posebnih pripomočkov (dušilci, razni zvočni učinki);
- » izkaže razumevanje različnih slogov;
- » izvede skladbo 19. ali 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

○ agogika ○ okraski ○ kadence ○ dušilci ○ artikulacijski načini ○ zvočni učinki

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri študiju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;
- » vaja z metronomom;

- » spodbuja se igranje na pamet;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu,
- » upoštevanje dinamike.

CIKLIČNA DELA

CILJI

Dijak:

- : spozna glasbena obdobja, slogovne in melodične značilnosti;
- : spozna originalna dela;
- : se uči pravilne artikulacije glede na glasbeno obdobje;
- : oblikuje fraziranje in vodenje tona;
- : krepi izvajalsko kondicijo;
- SC (3.2.1.3)
- : izvaja na pamet.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže stilno in melodično razumevanje glede na glasbeno obdobje;
- » izkaže obvladovanje agogike in stilnega okrasja;
- » izkaže pravilno fraziranje;
- » izkaže čisto intonacijo in lep ton;
- » **zaigra dva stavka, praviloma iz baročne sonate ali koncerta** (priporoča se izvajanje na pamet).

TERMINI

- artikulacija ◦ fraziranje ◦ glasbeno okrasje ◦ kadence

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba,
- » poudarek na vaji artikulacijskih načinov,
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe,
- » pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki,

- » vaja z metronomom,
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pozornost na čisto intonacijo,
- » upoštevanje dinamike.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: spozna slovensko literaturo, primerno stopnji izobraževanja;

○: spozna moderne slogovne zapise;

SC (1.1.2.1)

○: vrednoti slovenska dela v odnosu do evropske literature;

SC (1.3.5.1 | 1.3.2.1)

○: razvija zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže razumevanje različnih sodobnih zapisov in tekstov;

» izvede skladbo slovenskega skladatelja.

TERMINI

◦ sodobni slogovni zapis ◦ zvočni učinki

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

» redna vadba;

» poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;

» pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;

» vaja z metronomom;

» izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilno branje notnega zapisa,
- » doživetost izvajanja,
- » tehnična izvedba.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 2. letniku spozna glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in melodične prvine, Etude, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Ciklična dela* ter *Skladbe slovenskih avtorjev*. Ob tem nadgrajuje pridobljeno znanje, še posebej s področja pravilne tehnike igranja. S pridobljenim dosedanjim znanjem se dijaka vzpodbuja k samostojnemu delu doma. Zelo pomemben vidik predstavlja tudi dijakova sposobnost, da čim bolj realno presodi svoje sposobnosti in dosežke. Dijaka se vzpodbuja, da več časa namenja področjem, kjer je njegovo znanje slabše (artikulacija, muzikalnost, lep ton, prepričevanje ...).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak mora za uspešen prehod v višji letnik predelati vsaj 10 etud melodičnega značaja in 10 etud tehničnega značaja.

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: utrjuje pravilno držo telesa in trobente;

SC (3.2.1.1)

○: utrjuje pravilen nastavek;

○: razvija pravilno tehniko dihanja;

○: razvija prepričevanje alikvotnih tonov in izvajalsko fleksibilnost;

○: širi tonski obseg;

○: izvaja melodične vokalize v širšem obsegu;

○: igra razložene durove in molove harmonične lestvice v obsegu dveh oktav, razložene akorde ter dominantni in zmanjšani razloženi septakord, ter druge lestvične vaje v različnih artikulacijskih načinih.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže pravilno drže telesa in trobente;
- » izkaže pravilno vodenje tona;
- » izkaže prepihovanje alikvotnih tonov v širšem tonskem obsegu;
- » izkaže dinamične kontraste v širšem razponu;
- » zaigra različne artikulacijske načine v hitrejšem tempu;
- » zaigra razloženo durovo in molovo harmonično lestvico v obsegu dveh oktav, razložene akorde, dominantni in zmanjšani razloženi septakord.

TERMINI

◦ preponsko dihanje ◦ alikvotni toni ◦ tonalnost (sistem dur - mol) ◦ gradnja akordov ◦ kromatika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka se vzpodbuja, da si pri napredku na tehnično–melodičnem področju pomaga s številnimi didaktičnimi pripomočki, kot so: dihalni balon, pripomočki za vdih in izpih, respirator, berp, dit ...

Poudarek je še vedno na kvalitetni izvedbi na pravilen tehničen način v srednjem tonskem obsegu. Dijak naj širi tonski obseg in hitrost izvedbe šele potem, ko dobro obvlada vse prvine v srednjem tonskem obsegu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » pravilna drža in pozicija telesa,
- » čistost tona in točna intonacija.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : spoznava nove glasbene izraze;
- SC (1.1.2.2)
- : nadgrajuje različne artikulacijske načine;
- : nadgrajuje obvladovanje večjih skokov in vezav;
- : pogloblja izvajalsko kondicijo;
- SC (3.2.1.3)
- : se uči igranja kompleksnejših ritmičnih načinov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično spretnost v širšem dinamičnem in tonskem obsegu;
- » izkaže različne artikulacijske načine;
- » izkaže kondicijsko sposobnost izvajanja daljših etud;
- » izvede etude različnih značajev.

TERMINI

- različni artikulacijski načini
- dinamični razpon
- skoki
- prehodi med registri
- fraziranje

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnejšem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami in drugimi pripomočki;
- » vadba z metronomom;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvedbe,
- » kvaliteta izvedbe,
- » tonska ustreznost izvedbe,
- » tehnična ustreznost izvedbe.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spoznava novejšo glasbeno obdobje;
- : spoznava sodobni slogovni zapis;
- : se uči uporabe različnih dušilcev in drugih pripomočkov za ustvarjanje posebnih zvočnih odtenkov;
- : spoznava različne glasbene slogove in značaje;
- !: ob analizi ter vrednotenju raznolikih gradiv glasbo razume in o njej kritično razmišlja.
- SC (1.1.4.1 | 2.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede skladbo 19., 20. ali 21. stoletja;
- » izkaže razumevanje modernega slogovnega zapisa;
- » obvlada uporabo posebnih pripomočkov (dušilci, drugi pripomočki);
- » izkaže razumevanje različnih glasbenih slogov.

TERMINI

○ agogika ○ okraske ○ kadence ○ artikulacijski načini ○ zvočni učinki ○ dušilci

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;
- » vaja z metronomom;
- » spodbuja se igranje na pamet;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu,
- » upoštevanje dinamičnih oznak.

CIKLIČNA DELA

CILJI

Dijak:

- : podrobneje spoznava glasbena obdobja, slogovne in melodične značilnosti;
- : nadgrajuje pravilno artikulacijo glede na glasbeno obdobje;
- : nadgrajuje muzikalnost in fraziranje;
- SC (3.3.2.1)
- : prepozna različne glasbene značaje;
- : krepi izvajalsko kondicijo;
- : program izvede na pamet.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže stilno in melodično razumevanje glede na glasbeno obdobje;
- » izkaže razumevanje stilnega okrasja;
- » izkaže pravilno fraziranje;
- » izkaže čisto intonacijo in lep ton;
- » izvede dva stavka, praviloma iz obdobja baroka, na pamet.

TERMINI

○ artikulacija ○ fraziranje ○ glasbeno okrasje ○ zgradba glasbenega dela ○ glasbena obdobja

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na vaji artikulacijskih načinov;
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri študiju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;

- » vaja z metronomom;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » na nastopih,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » upoštevanje dinamike,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : se seznaja s slovensko literaturo;
- : spozna sodobne slogovne zapise;
- : razvija zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost;
- SC (3.1.4.1)
- : ob analizi ter vrednotenju raznolikih gradiv glasbo razume in o njej kritično razmišlja.
- SC (1.1.4.1 | 2.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnične in slogovne prvine;
- » izkaže razumevanje različnih sodobnih zapisov in tekstov;
- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

TERMINI

- sodobni slogovni zapis
- zvočni učinki
- slovenski skladatelji

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;
- » vaja z metronomom;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,

- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » orientacija v notnem zapisu,
- » doživetost izvajanja.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 3. letniku nadgrajuje tehnične in interpretativne sposobnosti ter pogloblja razumevanje glasbenih vsebin. Poudarek je na razvijanju muzikalnosti, obvladovanju različnih artikulacijskih tehnik, dinamičnega razpona in tonske barve. Dijak se spodbuja k samostojnemu oblikovanju interpretacije ter k kritičnemu vrednotenju lastne izvedbe. Posebna pozornost je namenjena odpravljanju tehničnih pomanjkljivosti (npr. prepihovanje, neenakomerna artikulacija, nestabilna intonacija) ter utrjevanju samozavesti pri javnem nastopanju.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak mora za uspešen prehod v višji letnik predelati vsaj 10 etud melodičnega značaja in 10 etud tehničnega značaja.

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : obvladuje pravilno držo telesa in trobente;
SC (3.2.3.2)
- : utrjuje pravilen nastavek;
- : obvladuje pravilen vdih in izpih (vodenje tona);
- : obvladuje osnovne prvine kot so: fraziranje in vodenje tona, tehnika prepihovanja alikvotnih tonov, različni artikulacijski načini ...;
- : razvija izvajalsko fleksibilnost v širšem obsegu in hitrejšem tempu;
SC (3.1.4.1)
- : igra razložene durove in molove lestvice v obsegu dveh oktav, razložene akorde, dominantne in zmanjšane razložene septakorde, v hitrejšem tempu.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže pravilno vodenja tona v širšem obsegu;
- » izkaže prepričevanje alikvotnih tonov v višjem registru;
- » izkaže različne artikulacijske načine v hitrem tempu in različnih dinamikah;
- » **obvlada igranje v širokih dinamičnih razponih;**
- » **izvede razloženo durovo lestvico in molovo harmonično lestvico v obsegu dveh oktav; razloženi akordi; dominantni in zmanjšani razloženi septakord.**

TERMINI

◦ preponsko dihanje ◦ alikvotni toni ◦ tonalnost (sistem dur - mol) ◦ arpeggio ◦ gradnja akordov ◦ kromatika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka se vzpodbuja, da si pri napredku na tehnično-melodičnem področju pomaga s številnimi didaktičnimi pripomočki, kot so: dihalni balon, pripomočki za dihanje in izpih, respirator, berp, dit ...

Poudarek je še vedno na kvalitetni izvedbi na pravilen tehničen način v srednjem tonskem obsegu. Dijak naj širi tonski obseg in hitrost izvedbe šele potem, ko dobro obvlada vse prvine v srednjem tonskem obsegu. Dijak mora biti v 3. letniku sposoben objektivno presojeti njegovo znanje in sposobnosti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri puku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilno tehnično izvajanje,
- » čistost tona in intonacije.

ETUDE

CILJI

Dijak:

○: spoznava nove glasbene izraze;

SC (1.1.2.1)

○: pogloblja različne artikulacijske načine v hitrejšem tempu in širšem obsegu;

○: nadgrajuje dinamični razpon;

○: spoznava kompleksnejše ritmične vzorce in načine;

○: pogloblja izvajalsko kondicijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže tehnično spretnost v širokem dinamičnem in tonskem obsegu;

» **obvladuje različne artikulacijske načine v širokem dinamičnem in tonskem obsegu;**

» izkaže izvajalsko kondicijo pri kompleksnejših etudah;

» **izkaže razumevanje fraziranja in melodike;**

» **zaigra etude različnih značajev.**

TERMINI

○ različni artikulacijski načini ○ dinamični razpon ○ skoki ○ prehodi med registri ○ fraziranje ○ a prima vista

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

» Redna in strukturirana vadba je temelj napredka, zato naj dijaki razvijajo delovne navade z jasno zastavljenimi vajami.

» Poudarek naj bo na počasnejšem tempu, ki omogoča natančno tehnično izvedbo in muzikalno oblikovanje.

» Uporaba posnetkov, spremljav in drugih didaktičnih pripomočkov lahko dijakom olajša razumevanje glasbenega gradiva ter spodbuja samostojno učenje.

» Vadba z metronomom naj bo vključena kot orodje za razvijanje ritmične natančnosti in stabilnosti tempa.

- » Izbira učnega gradiva naj bo prilagojena sposobnostim dijaka, pri čemer naj učitelj upošteva tehnično zahtevnost, stilno raznolikost in motivacijski vidik.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvedbe,
- » kvaliteta izvedbe,
- » tonska ustreznost izvedbe,
- » tehnična ustreznost izvedbe.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : pogloblja razumevanje novejšega glasbenega obdobja;
- : spoznava in razume sodobni slogovni zapis;
- : izkaže različne glasbene stile in značaje;
- : pogloblja uporabo različnih dušilcev in drugih pripomočkov za ustvarjanje posebnih zvočnih odtenkov;
- I: *raziskuje novo vlogo umetnika in aktualizira sporočilnost glasbenih del iz prve polovice 19. stoletja ter analizira spremenjeno delovanje glasbenega trga in družbeni položaj glasbenika. Na podlagi tega presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.*

SC (2.2.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje modernega slogovnega zapisa;
- » izkaže razumevanje različnih glasbenih slogov;
- » obvlada uporabo posebnih pripomočkov (dušilci, drugi pripomočki);
- » izvede skladbo 19., 20. ali 21. stoletja.

TERMINI

○ agogika ○ zvočno okrasje ○ kadence ○ artikulacijski načini ○ zvočni učinki ○ dušilci

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Redna in strukturirana vadba je temelj napredka, zato naj dijaki razvijajo delovne navade z jasno zastavljenimi vajami.
- » Poudarek naj bo na počasnejšem tempu, ki omogoča natančno tehnično izvedbo in muzikalno oblikovanje.
- » Uporaba posnetkov, spremljav in drugih didaktičnih pripomočkov lahko dijakom olajša razumevanje glasbenega gradiva ter spodbuja samostojno učenje.

- » Vadba z metronomom naj bo vključena kot orodje za razvijanje ritmične natančnosti in stabilnosti tempa.
- » Izbira učnega gradiva naj bo prilagojena sposobnostim dijaka, pri čemer naj učitelj upošteva tehnično zahtevnost, stilno raznolikost in motivacijski vidik.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » pravilna uporaba glasbenih pripomočkov.

CIKLIČNA DELA

CILJI

Dijak:

○ razume melodične in slogovne značilnosti glasbenega obdobja;

SC (1.3.2.1)

○ obvladuje pravilno artikulacijo v skladu z glasbenim obdobjem;

○ obvladuje muzikalnost in fraziranje;

SC (1.3.4.2)

○ prepozna različne glasbene značaje;

○ igra na pamet;

I: uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi ter upravlja svojo digitalno identiteto.

SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže stilno in melodično razumevanje teksta v skladu z glasbenim obdobjem;

» izkaže čisto intinacijo in lep ton;

» izkaže pravilno fraziranje;

» izkaže pravilno uporabo glasbenega okrasja;

» zaigra dva stavka, praviloma iz obdobja baroka, na pamet.

TERMINI

○ artikulacija ○ fraziranje ○ glasbeno okrasje ○ zgradba glasbenega dela ○ kadenca

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

» Redna in strukturirana vadba je temelj napredka, zato naj dijaki razvijajo delovne navade z jasno zastavljenimi vajami.

» Poudarek naj bo na počasnejšem tempu, ki omogoča natančno tehnično izvedbo in muzikalno oblikovanje.

- » Uporaba posnetkov, spremljav in drugih didaktičnih pripomočkov lahko dijakom olajša razumevanje glasbenega gradiva ter spodbuja samostojno učenje.
- » Vadba z metronomom naj bo vključena kot orodje za razvijanje ritmične natančnosti in stabilnosti tempa.
- » Izbira učnega gradiva naj bo prilagojena sposobnostim dijaka, pri čemer naj učitelj upošteva tehnično zahtevnost, stilno raznolikost in motivacijski vidik.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost, natančnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava slovensko literaturo;
- : razvija zanimanje za slovensko glasbeno ustvarjalnost;
- : presoja slovenska dela v odnosu do tuje literature.
- SC (1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnične in slogovne prvine;
- » izkaže razumevanje različnih sodobnih zapisov in tekstov;
- » zaigra skladbo slovenskega avtorja.

TERMINI

- sodobni slogovni zapis
- zvočni učinki
- slovenski skladatelji

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » redna vadba;
- » poudarek na počasnem tempu in kvaliteti izvedbe;
- » pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami, drugimi pripomočki;
- » vaja z metronomom;
- » izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvedbe,
- » natančnost izvedbe,
- » tonska ustreznost izvedbe,
- » tehnična ustreznost izvedbe.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 4. letniku spozna glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične in melodične prvine, Etude, Skladbe 19., 20. in 21. stoletja, Ciklična dela* ter *Skladbe slovenskih avtorjev*. Poudarek je na poglobljenem razumevanju glasbenih stilov, samostojnem oblikovanju interpretacije ter obvladovanju zahtevnejših tehničnih izzivov. Dijak v 4. letniku dosega visoko stopnjo tehnične in interpretativne zrelosti. Razvija stabilen ton, obvladuje raznolike artikulacijske in dinamične prvine ter muzikalno izraža glasbene fraze. Spodbuja se k samostojnemu delu, kritičnemu vrednotenju lastne izvedbe ter k pripravi na javne nastope in morebitne sprejemne izpite. Vsebinski poudarki vključujejo koncertne etude, solistična dela, sodobno glasbo ter repertoar slovenskih in tujih skladateljev različnih stilnih obdobj.

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- 🕒 utrjuje pravilen vdih in izpih (vodenje tona);
- 🕒 pogloblja osnovne prvine, kot so fraziranje in vodenje tona, tehnika prepihanja alikvotnih tonov, različni artikulacijski načini ...;
- 🕒 razvija izvajalsko fleksibilnost v širokem obsegu in hitrem tempu;
- 🕒 igra razložene durove lestvice in molove lestvice v obsegu dveh oktav, razložene akorde ter dominantni in zmanjšani razloženi septakord; razložene lestvice se izvajajo v hitrem tempu v šestnajstinkah;
- 📌 *skrbi za zdravje in dobro počutje.*

SC (3.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » obvlada vodenje tona v širokem obsegu;
- » obvlada prepihanje alikvotnih tonov v širokem obsegu trobente;
- » obvlada različne artikulacijske načine v različnih tempih in dinamičnih razponih;

- » izkaže lep ton in čisto intonacijo;
- » zaigra razloženo durovo lestvico in molovo harmonično lestvico v obsegu dveh oktav, razložene akorde ter dominantni in zmanjšani razloženi septakord; razložene lestvice se izvajajo v hitrem tempu v šestnajstinkah.

TERMINI

- preponsko dihanje
- alikvotni toni
- arpeggio
- gradnja akordov
- kromatika
- artikulacijski načini

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka se vzpodbuja, da si pri napredku na tehnično–melodičnem področju pomaga s številnimi didaktičnimi pripomočki, kot so: dihalni balon, pripomočki za dihanje in izpih, respirator, berp, dit ...

Poudarek je na kvalitetni izvedbi na pravilen tehničen način v srednjem in tudi višjem tonskem obsegu. Dijak naj širi tonski obseg in hitrost izvedbe šele potem, ko dobro obvlada vse prvine v srednjem tonskem obsegu. Dijak mora biti v 4. letniku sposoben objektivno presojati njegovo znanje in sposobnosti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilno tehnično izvajanje,
- » čistost tona in intonacije.

ETUDE

CILJI

Dijak:

○: izkaže razumevanja glasbenih izrazov;

SC (1.1.2.2)

○: obvladuje različne artikulacijske načine v hitrem tempu in širokem tonskem razponu;

○: obvlada širok dinamični razpon;

○: obvlada kompleksne ritmične vzorce in načine;

○: izkaže izvajalsko kondicijo pri težjih etudah.

SC (3.2.1.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže tehnično spretnost v širokem tonskem in dinamičnem obsegu;

» obvlada različne artikulacijske načine v hitrem tempu;

» izkaže razumevanje fraziranja in melodike;

» izkaže izvajalsko kondicijo pri kompleksnih etudah;

» zaigra etude različnih značajev.

TERMINI

◦ preponsko dihanje ◦ alikvotni toni ◦ arpeggio ◦ kromatika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

» redna vadba;

» poudarek na počasnejšem tempu in kvaliteti izvedbe;

» pomoč pri učenju s posnetki, spremljavami in drugimi pripomočki;

» vadba z metronomom;

» izbira učnega gradiva glede na sposobnosti dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvedbe,
- » kvaliteta izvedbe,
- » tonska ustreznost izvedbe,
- » tehnična ustreznost izvedbe.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

● ob poslušanju, analizi in izvajanju glasbenih del novejšega obdobja spoznava njihove stilne, tehnične in izrazne značilnosti;

● obvlada moderni slogovni zapis;

● obvlada različne glasbene stile in značaje;

● uporablja različne dušilce in druge pripomočke za ustvarjanje posebnih zvočnih odtenkov;

● igra na pamet;

I: skozi spoznavanja glasbenih del iz preloma 19. in 20. stoletja kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem;

SC (2.2.2.1)

I: presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.

SC (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže zahtevne tehnične in melodične prvine;

» izkaže razumevanje modernega slogovnega zapisa;

» izkaže razumevanje različnih glasbenih slogov;

» obvlada uporabo posebnih pripomočkov (dušilci, drugi specialni pripomočki);

» zaigra skladbo 19., 20. ali 21. stoletja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» s polletnim ocenjevanjem znanja,

» z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » upoštevanje dinamike in agogike,
- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

CIKLIČNA DELA

CILJI

Dijak:

○: obvlada melodične in slogovne značilnosti glasbenega obdobja;

SC (1.3.2.1)

○: obvlada pravilno artikulacijo v skladu z glasbenim obdobjem;

○: izkaže ustrezno muzikalnost in fraziranje;

○: izkaže razumevanje različnih glasbenih značajev;

○: igra na pamet;

SC (3.1.3.3)

I: razvija sposobnost vrednotenja igranja profesionalnih trobentačev, lastnega igranja in igranja na trobento vrstnikov, pri čemer, izboljšuje kritično poslušanje, analitične sposobnosti in estetsko občutljivost.

SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže stilno in melodično razumevanje teksta v skladu z glasbenim obdobjem;

» izkaže čisto intonacijo in lep ton;

» izkaže pravilno fraziranje;

» izkaže popolno razumevanje glasbenega okrasja;

» zaigra koncert ali sonato, praviloma iz obdobja baroka, na pamet.

»

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» z nastopi,

» s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : razume in pogloblja elemente interpretacije v muzikalnosti, izraznosti, virtuoznosti in drugih umetniških kvalitetah;
 - : razvija in uporablja tehnike izvajanja sodobne glasbe in grafično notacijo;
 - : kritično presoja slovenska dela v odnosu do tuje literature;
 - : izkaže uporabo različnih pripomočkov za posebne zvočne odtenke (dušilci, drugi pripomočki);
 - !: pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
- SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » obvlada tehnične in slogovne prvine;
- » izkaže razumevanje različnih sodobnih zapisov in tekstov;
- » izkaže pravilno uporabo posebnih glasbenih pripomočkov za posebne zvočne odtenke in barve;
- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

TERMINI

- pojmi v povezavi z različnimi slogi slovenskih avtorjev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Redna in strukturirana vadba je temelj napredka, zato naj dijaki razvijajo delovne navade z jasno zastavljenimi vajami.
- » Poudarek naj bo na počasnejšem tempu, ki omogoča natančno tehnično izvedbo in muzikalno oblikovanje.
- » Uporaba posnetkov, spremljav in drugih didaktičnih pripomočkov lahko dijakom olajša razumevanje glasbenega gradiva ter spodbuja samostojno učenje.
- » Vadba z metronomom naj bo vključena kot orodje za razvijanje ritmične natančnosti in stabilnosti tempa.

- » Izbira učnega gradiva naj bo prilagojena sposobnostim dijaka, pri čemer naj učitelj upošteva tehnično zahtevnost, stilno raznolikost in motivacijski vidik.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pravilnost, natančnost izvajanja.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Schlossberg, M.: Daily Drills and Technical Studies
- » Chicowitz, V.: Flow Studies
- » Lin, B.: Lip Flexibilities
- » Irons, E. D.: 27 Group of Exercises
- » Arban, J. B.: Complete Conservatory Method
- » Clarke, H. L.: Technical Studies
- » Vizzutti, A.: Trumpet Method, 1. del

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Bordogni, M.: Melodious Etudes, 1. del
- » Concone, J.: Lyrical Studies, 1. del
- » Kopprasch, C.: 60 Etudes, 1. del
- » Senon, G.: 130 Etudes techniques et melodiques; zv. A
- » Clodomir, P.: Vingt Etudes Chantantes
- » Shoemaker, J. R.: (Legato etudes for trumpet)

Poleg navedenih etud lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura:

- » Barat, J. Ed.: Orientale

- » Bara, J. Ed.: Fantazija en Mib
- » Balay, G.: Andante et allegro
- » Bozza, E.: Lied
- » Handel, G. F.: Aria con variazioni

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

CIKLIČNA DELA

Priporočena literatura:

Sonate in suite:

- » Fitzgerald, B.: English Suite
- » Fitzgerald, B.: Italian Suite
- » Purcel, H.: Sonata
- » Veracini, A.: Sonata
- » Loeillet, J. B.: Sonata
- » Baldassari, P.: Sonata

Koncerti in concertini:

- » Händel, G. F.: Concertino
- » Porret, J.: Concertino št. 20

Poleg navedenih cikličnih del lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Ajdič, A.: Občutja
- » Album slovenskih skladb za trobila (Zveza primorskih glasbenih šol)

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

2. LETNIK

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Schlossberg, M.: Daily Drills and Technical Studies
- » Chicowitz, V.: Flow Studies
- » Lin, B.: Lip Flexibilities

- » Irons, E. D.: 27 Group of Exercises
- » Arban, J. B.: Complete Conservatory Method
- » Clarke, H. L.: Technical Studies
- » Stamp, J.: Warm Ups and Studies
- » Collin, C.: Advance Lip Flexibilities
- » Damrow, F.: Shape Up: Flow Studies

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Bordogni, M.: Melodious etudes, 2. del
- » Concone, G.: Lyrical Studies, 2. del
- » Kopprasch, C.: 60 Studies, 2. del
- » Senon, G.: 130 Etudes techniqueset melodiques; zv. B
- » Shoemaker, J. R.: Legato etudes for trumpet
- » Damrow, F.: Vokalize

Poleg navedenih etud lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura:

- » Rougnon, P.: Premier Solo de Concert
- » Ropartz, J. G.: Andante et Allegro
- » Cools, E.: Solo de Concours
- » Arutunian, A.: Concert Scherzo
- » Beaucamp, A.: Arlequinade
- » Balay, G.: Prelude et ballade
- » Goedike, A.: Koncertna etuda
- » Arban, J. B.: Complete Conservatory Method for Trumpet

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

CIKLIČNA DELA

Priporočena literatura:

Koncerti in concertini:

- » Albinoni, T.: Koncert v Es–duru
- » Toreli, G.: Concerto I (Trobenta v Bb)

Sonate in sonatine:

- » Händel, G. F.: Sonata v F–duru
- » Marcelo, B.: Sonata
- » Hansen, T.: Sonata
- » Baldassari, P.: Sonata
- » Telemann, G. P.: Sonata v c–molu
- » Handel, G. F.: Aria con Variazioni (tema v z variacijami)

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Album slovenskih skladb za trobila (Zveza primorskih glasbenih šol).

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

3. LETNIK

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Schlossberg, M.: Daily Drills and Technical Studies
- » Chicowitz, V: Flow Studies
- » Lin, B.: Lip Flexibilities
- » Irons, E. D.: 27 Group of Exercises
- » Arban, J. B.: Complete Conservatory Method
- » Clarke, H. L.: Technical Studies
- » Stamp, J.: Warm Ups and Studies
- » Collin, C.: Advance Lip Flexibilities
- » Damrow, F.: Shape Up: Flow Studies

- » Vizzutti, A.: Trumpet Method, 2. del

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Clodomir, P.: Etudes Caracteristiques
- » Brahms, J.: 12 etud
- » Porret, J.: 24 melodičnih etud
- » Arban, J. B.: 14 etud
- » Balay, G.: Quinze etudes; Berdiev
- » Clarke, H. L.: Karakteristične etude
- » Caffarelli, R.: 100 Studi melodici
- » Stevens, T.: Lyrical studies

Poleg navedenih etud lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura:

- » Alary, G.: Morceau de Concours
- » Bozza, E.: Badinage
- » Barat, J. Ed.: Andante et scherzo
- » Clerisse, R.: En Crosier
- » Arutunian, A.: Aria et scherzo

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

CIKLIČNA DELA

Priporočena literatura:

Sonate in Sonatine

- » Corelli, A.: Sonata VIII
- » Emmanuel, M.: Sonata
- » Hartley W.: Trumpet Sonatina

Koncerti in Concertini

- » Arututnian, A.: Koncert

- » Albinoni, T.: Koncert v C–duru
- » Vivaldi, A.: Koncert v Es–duru
- » Albinoni, T.: Koncert v g–molu

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Dolar, J. K., Habe, T.: Suita
- » Šavli, P.: Giocoso
- » Šivic, P.: Širi skladbe

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

4. LETNIK

TEHNIČNE IN MELODIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Schlossberg, M.: Daily Drills and Technical Studies
- » Chicowitz, V.: Flow Studies
- » Lin, B.: Lip Flexibilities
- » Irons, E. D.: 27 Group of Exercises
- » Arban, J. B.: Complete Conservatory Method
- » Clarke, H. L.: Technical Studies
- » Stamp, J.: Warm Ups and Studies
- » Collin, C.: Advance Lip Flexibilities
- » Damrow, F.: Shape Up: Flow Studies
- » Vizzutti, A.: Trumpet Method, 2. del
- » Caruso, S.: A Sequel to Musical calisthenics for brass

Poleg navedene literature lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno gradivo.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Arban, J. B.: (14 etud)
- » Clarke, H. L.: Karakteristične etude

» Balay, G.: Quinze etudes; Berdiev

» Caffarelli, R.: 100 Studi melodici

Poleg navedenih etud lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE 19., 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura:

» Busser, H.: Andante et Scherzo

» Boutry, R.: Trompetunia

» Balay, G.: Piece de Concours

» Höhne, C.: Slovanska fantazija

» Porinno, E.: Concertino

» Busser, H.: Adeste fidelis

» Aubin, J. E.: Marche et Scherzo

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

CIKLIČNA DELA

Priporočena literatura:

Koncerti in Concertini

» Arutunian, A.: Koncert

» Telemann, G. F.: Koncert v As-duru (Doksitzer)

» Goedike, A.: Koncert

» Neruda, J. B.: Koncert

» Humell, J. N.: Koncert

Sonate in Sonatine

» Marcelo, B.: Sonata

» Pills, K.: Sonata

» Hubeau, J.: Sonata

» Vejvanovsky, P. J.: Sonata a4

» Botschinsky, A.: A Jazz Sonata

Poleg navedenih cikličnih del lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

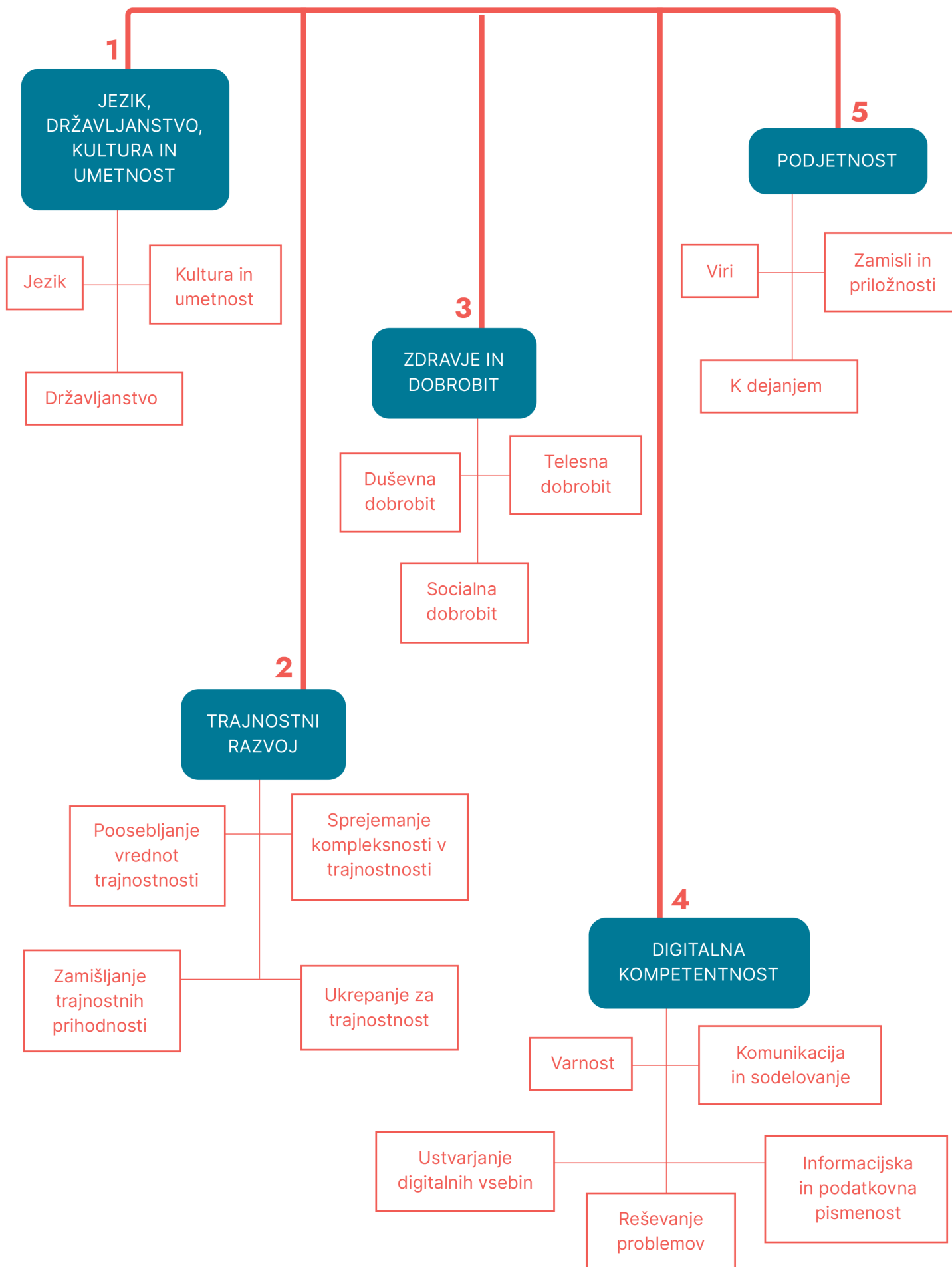
- » Šavli, P.: Giocoso
- » Šivic, P.: Širi skladbe
- » Ajdič, A.: Spomin na Pariz

Poleg navedenih skladb lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.